

Papers

Framtidens Konstförening

- en nordisk konferens

Malmö 23-24 november 2013

Innehåll

Distansutbildning på nätet	
av Sveriges Konstföreningar distrikt Gävleborg (SE).....	2
Konstföreningen i förorten.....	
av Brøndby Kunstforening (DK)	4
Konstföreningen som icke kommersiell plattform för samtidskonst	
av Galleri Syster (SE)	6
Konstföreningen och publiken.....	
av Bodø kunstforening (NO)	8
Konstföreningens identitet.....	
av Mariagerfjord Kunstforening (DK).....	10
Konstföreningens lokala roll.....	
av Sørum Kunstforening (NO).....	14
Den nya konstföreningen	
av Minibar Artist Space (SE)	16
Konstföreningens betydelse för konstlivet i Värmland.....	
av Sveriges Konstföreningar distrikt Värmland.....	18

Distansutbildning på nätet

av Sveriges Konstföreningar distrikt Gävleborg (SE)

Bakgrund

Sveriges Konstföreningar Gävleborg (SKG) är ett av förbundets 25 distrikt och omfattar Gävleborgs län i södra Norrland med 18 anslutna konstföreningar, varav 6 arbetsplatsföreningar. Området är relativt glest befolkat och med stora geografiska avstånd mellan samhällena. Huvudorten, Gävle, ligger i länets södra del.

För ett par år sedan byttes hela styrelsen ut och en omorientering av verksamheten har skett. I diskussionerna kring distriktets roll fastnade man för att satsa på bl.a. konstutbildning som ett huvudområde. Det är svårt för de enskilda konstföreningarna att själva mobilisera resurser för en kvalificerad utbildning. På många håll hade man efterfrågat kvalificerade föreläsare men utan framgång. Dessutom har Högskolan i Gävle upphört med sin utbildning i konstvetenskap.

Inom styrelsen fanns erfarenhet av en mycket uppskattad föreläsare, som tidigare bl.a. ansvarat för den konstvetenskapliga kursen i Högskolan i Gävle, univ.lektor Jan O.M. Karlsson. Tanken föddes att utnyttja honom som föreläsare där hans föreläsningar skulle sändas ut som s.k. live streaming via Internet till de enskilda konstföreningarna i distriktet. För att kunna administrera en sådan kurs behövdes resurser utöver distriktsstyrelsen och kontakt togs under hösten 2012 med studieförbundet Sensus, med vilket Sveriges Konstföreningar centralt etablerat ett samarbete.

Vi beslöt att de två första terminerna skulle omfatta Västerlandets konsthistoria med fem föreläsningar omfattande ca 4 tim. Inga prov eller tentamina sker och därmed kan inga akademiska poäng tillgodoräknas. Varje termin sker studiebesök under lärarledning på konstinstitutioner i Stockholm.

Genomförande

Efter att en överenskommelse hade träffats med föreläsaren och Sensus och en kostnadsberäkning gjorts kontaktades distriktets föreningar för att efterhöra intresset att delta i utbildningen. Kursavgiften fastställdes till 650 kr/ pers., vilket jämfört med liknande kurser inom studieförbund är mycket billigt. Gensvaret blev mycket positivt och utöver Gävle – där föreläsningarna äger rum – finns nu studiegrupper i Hofors, Bollnäs, Hudiksvall, Ljusdal och Söderhamn. Förväntningarna var att få totalt 30 – 50 deltagare. Resultatet blev att 167 personer deltagit!

Distansutbildning är ju inget nytt men har vanligen skett med hjälp av videokonferensutrustning, som finns på större institutioner. Detta skulle medföra stora kostnader och mindre flexibilitet, medan vi ville ha ett enkelt, billigt system med hög tillgänglighet och stor flexibilitet. Tillsammans med Sensus, som även åtagit sig att ansvara för den tekniska delen, identifierades en mjukvara som kunde uppfylla dessa krav, Bambuser.

Föreläsningarna skulle antingen kunna följas i grupp i distriktet eller via egen dator i realtid eller i efterhand, eftersom föreläsningarna läggs upp på en hemsida som skapats för kursen. De lokala föreningarna ansvarar för lokaler, förtäring, närvaroanteckningar etc. och utser för detta en studiele-

dare, som får stöd av Sensus. På de flesta orter har man kunnat hitta lämpliga lokaler till låga kostnader.

Den tekniker som var tekniskt ansvarig för filmning, ljud etc. hade god erfarenhet av Bambuser. Dock blev det stora problem när den första föreläsningen startade – bild och ljud hackade eller försvann. Dessa problem kvarstod även senare och slutligen bestämdes att överge tanken på live streaming. Nu filmas föreläsningarna och finns på hemsidan ett par dagar efter föreläsningen i Gävle. Det betyder att deltagarna utanför Gävle samlas senare för att följa föreläsningen. Orsaken till dessa problem med Bambuser är inte klarlagda men kan ha samband med att vi vill ha både en god bildkvalitet på konstverket som behandlas och läraren inklippt i bilden. Troligen är datamängden större än vad systemet klarar. Som kompensation har vi differentierat kursavgiften så att deltagarna utanför Gävle betalat 100 kr mindre. Vi erbjöd de som ville att lämna kursen men detta utnyttjades av endast ett fåtal. Även om live-streaming är idealet finns vissa fördelar med den metod som nu används – man har t ex större flexibilitet att pausa och diskutera.

Ekonomiskt var överenskommelsen att SKG står för lärarkostnaden medan Sensus svarar för administration, teknik och lokalen i Gävle.

Kostnaden för den tekniska delen blev oväntat hög och har medfört att Sensus av sagt sig ansvaret för detta framöver. Det ekonomiska resultatet är ännu inte klart men troligen kommer distriktet att få ett visst överskott.

Slutsatser och framtid

Föreläsningsserien fortsätter hösten 2013 och planer finns även för ytterligare ett läsår kring den svenska och nordiska konsthistorien. Vi har medvetet valt att börja med den grundläggande konsthistorien för att senare gå vidare med samtidskonsten.

Sensus har gjort en enkät bland kursens deltagare. Resultatet visar att man är mycket nöjd med kursens innehåll och föreläsaren. Även i övrigt är man övervägande positiv.

Kursen har blivit en vitamininjektion i distriktet både vad gäller att få en lägereld att samlas kring och anslutning. Tack vare kursen har vi fått ytterligare en konstförening ansluten och flera nya medlemmar till existerande föreningar. Nu träffas många medlemmar flera gånger under en termin och har ett gemensamt ämne att diskutera.

Distanskursen är inte bara en möjlighet för att erbjuda utbildning utan kan användas på många andra sätt – det är helt enkelt en utmärkt kommunikationskanal till föreningar och medlemmar. Därför kommer vi att arbeta vidare på live-streaminglösningar och hoppas kunna erbjuda andra evenemang: Vernissager, föredrag, konstnärsbesök, konferenser m.m.

Speciellt för andra distrikt med liknande strukturella förutsättningar bör metoden vara användbar. Vad gäller de konsthistoriska föreläsningarna är det viktigt att ha en föreläsare som kan attrahera intresset.

Anders Norén, ordförande, Sveriges Konstföreningar Gävleborg

Konstforeningen i förorten av Brøndby Kunstforening (DK)

Som tidligere anført har Brøndby Kunstforening hjemsted i en stor forstad vest for København. En kommune, kendt for store og forskelligtartede boligbyggerier til de mange tilflyttere fra såvel andre egne i Danmark som fra mange lande både før- og også nu.

Allerede i 1967, da byggerierne var på sit højeste, dannede kunstinteresserede borgere Brøndby Kunstforening, som lever, har det godt, men som stadig må udvikle indhold og udtryk i en tid og en verden, som forandrer og som stiller nye krav til os. Foreningen består af en valgt bestyrelse- og ca. 4-500 medlemskaber, deraf en del skoler, kirker, biblioteker m.fl.

Gennem bestyrelsens arbejde, research og samarbejde med kunstnerne sammensættes et udstillingsprogram, der betyder ny udstilling hver måned i to kulturhuse, som kunstforeningen har været medspiller til at få bygget- og som samtidig huser de øvrige aktiviteter, kunstforeningen er initiativtager eller medarrangør til. Derudover fungerer husene som teater, multimedierum, biblioteker, cafe, m.m. og er hjemsted for mange andre foreningers aktiviteter. Udgangspunkt for gode samarbejdsformer.

Foruden foreningens udstillingsarbejde, musikarrangementer m.m. foretages der rejser til steder i landet, som har noget at byde, der kan inspirere - og som samtidig er steder, der ikke er totalt indlysende destinationer for medlemmerne. Det findes, selv i Danmark!

Foreningens ide er - som Asger Jorns i sin tid - at udbrede kendskabet til oplevelsen af kunstens livs-omfattende værdi og betydning, ikke mindst i det område af landet, hvor Brøndby er beliggende, så tæt på en hovedstad--og dog så anderledes. Vi har store kunstinstitutioner og museer i nærheden, men det viser sig, at en kunstforening kan noget, som er nyttigt i forhold til at være fødekæde og bindeled til mastodonterne.

I Brøndby må man være fleksibel og genkendelig på samme tid. Det skal føles trygt at være medlem eller blive interesseret, måske provokeret - af de udstillinger og aktiviteter, vi bringer for dagen og på væggene. På vore udstillingssteder kan enhver komme lige ind fra gaden, se - spørge - oplives eller blive rasende. Finde oplysning, blive, eller gå uden at have oplevet noget. Og dog. Det er velkendt, at når der skiftes udstilling og væggene for en enkelt dag er tomme, fyldes rummene af reaktioner. "Hvor er vores billeder"???.....Det er nok den fineste bedømmelse, vi kan få!!

Det er uvurderligt for de kunstnere, vi samarbejder med, at få disse reaktioner. At opleve, at der SKER noget for de mennesker, som besøger udstillingerne. Det er een af kunstforeningernes væsentligste betydning og pligt. Brøndby Kunstforening samarbejder, først og fremmest med de kunstnere, der er interesseret - og som vi interesserer os for. Deri ligger et stort, opsøgende arbejde for bestyrelsen.

Når talen er på FREMTID - så dukker den hele tiden op gennem kunstnerne. Det bør gennemsyre foreningens arbejde at være vågen for, at netop kunstnerne har åbne sluser for den vej, verden drejer. De bedste kunstnere sanser alting længe førend politikerne- og alle vi andre.: ...Forholdet til klima, mediernes vældige udvikling og omklamring, krigene, kærlighedens vilkår. Menneskelivet.

Alt det kan bibringes gennem kunst. Det skal kunstforeningen tage imod, såvidt det kan lade sig gøre.... Foreningerne kan arbejde hurtigere end de store institutioner, samtidig med, at unge kunstnere kan få en platform på vejen videre frem. Der er aldrig dømt ferie, hverken for kunstforeningsarbejde eller for kunstnere. Hvordan formidler vi alt dette?

I Brøndby skrives der hver måned til medlemmerne - og på diverse netfora...Der afholdes ferniseringer og samtaler med kunstnerne, udover foredrag og video-filmforevisninger. Samarbejdet med kunstnerne betyder gode aftaler og betingelser - ikke mindst med henblik på køb, både til udlånssamling for institutioner og til medlemmer på den årlige generalforsamling. Det er yderst vigtigt, at der også fremover samarbejdes med skoler og børneinstitutioner, som nemt kan besøge deres lokale forening.- eller få besøg. I Brøndby har vi tre male-tegnehold for alle i egnede lokaler.

Der samarbejdes med mange andre foreninger og arrangeres såkaldte store kulturweekends, "Søndagsmatinée" med udvalgt musik til den aktuelle udstilling, ledsaget af kaffe-kagebord. Åbent for alle. og meget populært. som sagt før: Det skal føles trygt at komme - også uden egentlige forudsætninger, men med mulighed for forandring og nye tanker.....

Det må aldrig blive en lukket fest, selv om det kaldes en forening med betalende medlemmer, der på den måde støtter det kulturliv, som også støttes af Brøndby Kommune, der ser arbejdet som en stor værdi i netop den "globale landsby", som Brøndby er. A'propos: Sidste år arrangeredes en stor udstilling med kunstnere fra store dele af verden med titlern "Global village". Det blev en succes, vi gentager i år. Med nye kunstnere.

Alle kunstforeninger bør arbejde på en måde, således at de kommuner, de opererer i, kan se det absolut nyttige, værdifulde og nødvendige i at støtte den del af kulturen. Og alle kunstforeninger bør samtidig føle medansvar for udformningen af det fælles byrum, det fælles liv i kommunerne.

Vanetænkningen kan ikke bruges, når talen er om kunst ELLER KUNSTFORENINGER.

Så lad Klods Hans komme springende ind: Han siger noget NYT.

Agnete Sørensen, formand for Brøndby Kunstforening, Danmark

Konstföreningen som icke kommersiell plattform för samtidskonst av Galleri Syster (SE)

Galleri Syster är ett konstnärdrivet galleri i Luleå, en mötesplats för samtida konst och ett rum för samtal och diskussion. Vår verksamhet vilar på feministisk grund och vi vill göra skillnad genom att utforska, utmana och omkonstruera. Vi har ett utställningsrum i Luleå, men verkar också i olika samarbeten och på andra scener. Galleri Syster startade 2006 som en del i den Feministiska Kulturföreningen Syster. Vi fick möjlighet att hyra en ateljé, och då vi byggde om hallen till ett mötesrum, såg vi att här fanns en 9 kvm stor yta som kunde fungera som galleri. Nu fick vi möjlighet att visa samtida konst som intresserade oss. Konst som vi har valt utifrån vår nyfikenhet och vårt intresse. Och vi är inte medelålders män på kommunala och landstingsägda poster. Vi är kulturarbetare, konstnärer, skribenter och kvinnor. Vi var nyfikna och i stort behov av ett fungerande nätverk som räckte ut ur Norrbotten och var en del av resten av landet.

Ämnen som jag kommer att beröra är:

- Konstföreningen som en oberoende och icke - kommersiell plattform för samtidskonst
- Konstföreningen som ett rum för konstutbildning, pedagogik, samtal och möten
- Konstföreningens betydelse för konstlivet utanför storstadsregionerna

Med hjälp av en bra kunskapsbank, information om utställningsförsäkringar och ekonomiskt stöd i form av utställningsersättning spelar Sveriges Konstföreningar en viktig roll. Den möjliggör att vi är flera föreningsbaserade aktörer som startar och kan verka på ett professionellt sätt med goda villkor för konstnärerna. Sveriges konstföreningar skulle kunna arbeta mer uttalat för en utveckling att bredda verksamheten genom att verka för att fler gallerier, scener och projektrum inkluderas. Konstförening som begrepp är vidare än en arbetsplatskonstförening. Den fyller en utbildande och därigenom också en demokratisk funktion även utanför arbetsplatsen.

Samtidskonsten behöver en scen också utanför storstadsregionerna och där kan konstföreningar spela en viktig roll. Konsten har en plats i vår samtid och det är väsentligt att verka mot en likriktning, att låta konsten också arbeta med tendenserna i vår samtid och vårt samhälle. Att som konstförening visa och beröra bra och väsentlig samtidskonst och att göra det också utanför storstadsregionerna är delvis politik, att hålla det konstnärliga och framåtskridande samtalet levande och att vara en del av det i hela landet. Att vi som konstförening arbetar icke-kommersiellt stärker vår position i det demokratiska landskapet. Vi blir ett alternativ till de kommunala konsthallarna, ett rum för konst som kanske inte annars finns, och här uppstår dynamiska och demokratiska värden.

Vem är oberoende, och hur ska man kunna vara det? Vi söker finansiering på olika håll, och då hamnar man i olika beroendeställningar, och måste svara upp mot olika förväntningar och mål. I takt med att man arbetar upp sin verksamhet till en allt mer professionell nivå, krävs det mycket mer arbete. Att driva ett galleri som agerar i samtiden och i samhället kräver också att man hela tiden utvecklar och vidareutbildar sig, skapar nätverk och håller kontakter. Jag menar att det är ett konstprojekt i sig att driva en sådan verksamhet. Det är i hög grad ett osynligt arbete, som kan vara svårt att söka stöd för t ex hos kommun och landsting. Här vill man att föreningarna svarar mot specifika uppsatta mål och riktningar. Detta måste vi förhålla oss till och i viss mån styras av.

Fler aktörer innebär en bredare och mer diversifierad konstscen. Det i sig ökar viktigheten och verkar statushöjande för konsten i stort. För konstföreningarna borde samtidskonsten bli mer och mer intressant att arbeta med. Den är viktig med tanke på förnygring och nybildning, men också om man fokuserar mer på själva folkbildningen både inom föreningen och mot publiken. Fler aktörer som ser olika ut ger också en vidare verkan, vi agerar på delvis olika fält och når intresserade på ett brett område. Om man som vi, är ett galleri, så ser verksamheten annorlunda ut jämfört med om vi vore en arbetsplatskonstförening. Vår förening arbetar för att visa aktuell konst för allmänheten och i samband med det utveckla och utbilda också oss själva. Det är viktigt att alla känner sig välkomna, och att det finns möjlighet att lyssna på konstnärssamtal och träffa den konstnär som ställer ut. Vi arbetar också med föreläsningar och workshops och anser att vi tar ett stort pedagogiskt ansvar. Vi har också startat upp en satsning på ungdomar som heter Lillasyster. Vi vill nå och lära känna ungdomarna och att de lär sig hitta till oss och konsten. Projektet syftar till att ge ungdomar möjlighet att arbeta med arrangörskap och visa sin och andra ungdomars konst. Det är också ett mentorskap där konstintresserade ungdomar coachas av professionella konstnärer, samt erbjuds ett utbud av kurser och workshops.

Galleri Syster har just gift sig med friteatergruppen, Teater Scratch i Luleå. Vi blev kära efter att ha arbetat tillsammans ett år med Genushjärta. Ett projekt som syftade till att vi ville lära känna varandra bättre och utifrån idén om att genusmedvetenhet och feminism är viktiga och är centralt i båda föreningarnas arbete. Giftemålet innebar också att vi flyttade ihop och in till stan. Vi är två initiativ som verkar i samma förhållandevis lilla stad. Vi behöver varandra, inte för våra ordinarie verksamheter, men för att som grupp hela tiden befinna oss i en dynamik där man med hjälp av varandra möjliggör att vi hela tiden försöker befinna oss i en föränderlig process. Tillsammans fortsätter vi att vidareutbilda och genusmedvetandegöra oss och utveckla delar av våra verksamheter som kanske inte är direkt knutna till vare sig galleri eller teater.

Anja Persson för Galleri Syster, www.galleriesyster.se

Konstforeningen och publiken av Bodø kunstforening (NO)

Hvordan kan man drive en profesjonell arena for kunsten som bygger på begrepene tradisjon, formidling og kvalitet?

Bodø kunstforening ble grunnlagt av kunstnere og kunstinteresserte tilbake i 1946, og kunstforeningen har delvis vært styrt og drevet av kunstnerne i regionen. Den faglige interessegruppen for kunstnere og kunsthåndverkere i Bodø (FIG) har en sterk tilknytning til kunstforeninga, og har hatt flere årlige utstillinger i kunstforeninga. Som en del av utarbeidelsen av utstillingsprogrammet har Bodø kunstforening et kunstnerisk råd bestående av tre kunstnere fra FIG-gruppen. Dette er med på å opprettholde en høy kunstnerisk kvalitet i foreningens virksomhet, og gir en trygghet i at den kunsten som presenteres har et kvalitetsstempel. En representant for kunstnerne i regionen (og en vararepresentant) er også med i styret for kunstforeninga.

Bodø Kunstforenings drift har alltid vært basert på publikumsrettede aktiviteter, hvor viktigheten av kunstformidling til barn og unge ble påpekt av kunstforeningas formann allerede i 1949. I perioden 1993-96 opprettet Bodø Kunstforening Pilotgalleriet (i samarbeid med Norsk Kulturråd og Bodø Kommune), hvor bl.a foreningens samling var med på å inspirere skoleelever. I dag er Bodø kunstforening det eneste ikke-kommersielle visningsstedet for visuell kunst i Bodø, den viktigste samarbeidspartneren til skolene i Bodø kommune når det gjelder prosjekter for Den Kulturelle Skolesekken (2-3 stk årlig) og formidling av visuell kunst bl.a. til studenter ved Universitetet i Nordland. Bodø kunstforening mottar ca. kr. 1 mill. NOK i støtte fra Bodø kommune årlig, men etter et budsjettkutt på 200 000 kr f.o.m. 2012, og vi er tilbake på samme tilskuddssum som for 5 år siden.

Bodø kunstforening har i løpet av de siste 20 årene opparbeidet seg et høyt ambisjonsnivå, og for å opprettholde dette nivået har man siden 1997 hatt kunstfaglig personale. Pr. i dag er det ansatt en daglig leder i 80% stilling og en kunstnerisk ansvarlig i 50% stilling, totalt 130 %, med høy kunstfaglig kompetanse og formidlingskompetanse. I tillegg kommer helge-/sommervakter og en stor gruppe frivillige i styret, galleriutvalget, utstillingsutvalget, kunstnerisk råd osv.

Bodø kunstforening har en solid samling på ca. 628 kunstverk, hvor samlingen er bygget opp over tid gjennom innkjøp og gaver, samt donasjoner (Ellingsensamlingen på 322 kunstverk). Mange av kunstverkene er kjøpt inn fra Den Nordnorske Kunstutstilling, en utstilling som Bodø kunstforening selv eier og administrerer, hvor samlingen gir et unikt innblikk i Nordnorsk kunst gjennom snart 70 år. Et utvalg av kunstverkene er tilgjengelig for publikum ved årlige utstillinger og formidling til skolene og via utleie til samarbeidspartnere.

Få visningssteder i Bodø-området og gode utstillingslokaler (totalt 300 m², inkl. Blackbox) og utstillingsprogrammene de siste årene (ca. 15 utstillinger) har vært på grensen til den kapasitet kunstforeninga har. Det holde kunstnersamtaler, foredrag om kunst eller kunstnerpresentasjoner ved utstillingsåpninger. Det årlige besøkstallet (siden 2011) ligger på ca. 5300 publikummere inkl. formidling for Den Kulturelle Skolesekken. Den Nordnorske Kunstutstilling som vises på 10-12 visningssteder i de tre nordligste fylkene hvert år (siden 1946), og denne utstillingen har ca. 5000 besøkende hvert år.

I Norge er det nå flere kunstinstitusjoner som endrer navn fra kunstforening til Kunsthall, og med dette endrer de fleste også driftsmodell. Tanken med å endre navn og karakter har også slått oss, men enn så lenge er det flere elementer som er en del av vår identitet som kunstforening, og som er til vår fordel.

Spørsmålene dreier seg bl.a. om det er nødvendig å endre karakter eller endre navn eller endre noe i det hele tatt for å være aktuell for et kunstinteressert publikum? Hvordan kan vi bruke vår kunstarena for å skape kunstinteresse blant publikum? Hva ER vi og hva kan vi som kunstforening VÆRE for publikum? Hvordan kan vi fortsette å holde på kunstforenings-begrepet, og fortsatt være en vital og aktuell institusjon? Men kunstforeningen trenger også en endring, en fornyelse og nytenkning for å få en mer samtidsaktuell betydning, for å nå frem til et nytt og utvidet publikum.

Arenautvikling er et av de viktigste begrepene i dagens kunstarena, i alle fall i Nord-Norge, hvor Fylkeskommunen i Nordland startet en ny tilskuddsordning i 2012 for arenautvikling, hvor formålene er å høyne kvalitet på visningsstedene og sørge for at Nordland skal ha vitale og profesjonelle fagmiljøer og institusjoner for visuell kunst. I 2013 mottar Bodø kunstforening kr. 100 000 NOK fra denne tilskuddsordningen til utbedring av lys- og lydforhold i utstillingsrommene.

Bodø kunstforening har nettopp avsluttet en ny strategi- og handlingsplan, for å se hvilke grep som må til for å være aktuell på den visuelle kunstarenaen og for å nå ut til et nytt publikum.

Bodø kunstforening vil de neste fire årene gjennomføre flere tiltak for å heve profesjonaliteten gjennom økt faglig personale bl.a. ved oppretting av en aspirantstilling, videreutvikle Den Nordnorske Kunstutstilling og i hht arenautvikling, noe som kan gjøre visningsrommene mer fleksible. Det er ønsket om å kunne produsere flere utstillinger fra egen samling, som skal brukes i formidlingssammenheng (to utstillinger 2013). I tillegg ønsker Bodø kunstforening å kunne være en arena for unge kunstnere fra regionen til å samarbeide med kunstforeningen om ulike prosjekt. Det vil også være ønskelig å kunne kuratere flere utstillinger selv, men samtidig også kunne presentere andre typer utstillinger og happenings.

Målet er å være blant de 20 beste i Norge på formidling av kunst, og innen 2016 skal BKF forsterke sin rolle blant de viktigste formidlerne innen det visuelle kunstfeltet. Dette gjøres gjennom tre strategier 1) rolleutvikling, formidling og faglighet 2) utvikle visningsrom 3) arrangement og produksjoner. Etter en grundig utarbeidelse av strategiplaner for de neste 4 årene, er Bodø kunstforening langt på vei til å finne en måte å drive en kunstforening på som absolutt kan gjøre seg gjeldende i tiden fremover.

Hvordan kan Bodø kunstforenings driftsmåte brukes av andre kunstforeninger? Det handler først og fremst om å kjenne sin identitet, se på de mulighetene man har i sine visningsrom og anvendelse av faglig kompetanse (egen eller leie inn kompetanse), satse på formidling, i tillegg til samarbeid med andre organisasjoner eller kommunale instanser og se muligheter for økt økonomisk støtte.

Therese Kristin Tokle, daglig leder, Bodø kunstforening

Konstforeningens identitet

av Mariagerfjord Kunstforening (DK)

Traditionen for kunstforeninger i Norden er udsprunget af behov i større og mindre bysamfund for at møde kunst og formidle denne. De ældste kunstforeninger er fra midten af 1800 tallet og et udtryk for det overvejende nationalliberale borgerskabets ønske om og vilje til at styre væsentlige dele af samfundslivet. Mange af disse initiativer blev grundlaget for nutidens kunstmuseer.

Sådan er det også blevet i Hobro. Med 100 års forsinkelse.

Kunstforeningen blev etableret i 1946 som Hobro Kunstforening og udstillede i en årrække fra tid til anden på det hedengangne Grand Hotel. Da byen i 1962 fik sit nye gymnasium blev det til en række fine weekendudstillinger i løbet af året. Senere flyttede udstillingerne til byens bibliotek med længe-revarende udstillinger. Sådan gik de første 40 år.

I 1980 måtte byens bryggeri lukke. Hobro kommune købte hele det gamle kompleks, som var nedslidt, men som også var den sidste bevarede købmandsgård i byen og et smukt eksempel på den tidlige industrialisering i provinsen. Bies Bryggeri var samtidig landets ældste bryggeri – grundlagt i 1841 seks år før Carlsberg. Det var nok værd at værne om. I dag er kunstforeningen en del af bryggeriets historie.

I henholdsvis 1986 og 1987 arrangerede Hobro Kunstsamling 2 store udstillinger i det 5 etagers store bryghus. Det gik godt, indtil brandmyndigheder forbød brug af de øverste etager. Huset stod tomt, og så rykkede kunstforeningen ind i den underste etage på 2-300 kvm. Den nye biblioteksfløj er bygget direkte op ad muren til bryghuset, så det var bare at slå hul i muren og sætte en dør i. Det sørgede kulturudvalgsformanden for. Hun er stadig medlem af kunstforeningens bestyrelse.

Dette hul i muren kom til at betyde et nyt liv med store muligheder for kunstforeningen. Lokalerne var i første omgang tænkt som udstillingslokaler for alle, og i et par år havde vi en fornøjelig konkurrence med kaninavlerforeningen og andre seriøse foreninger. Men kun et par år. Herefter fik kunstforeningen hævd på lokalerne, som siden har haft kunstudstillinger hele året. I starten 12 udstillinger. I dag 6 udstillinger. Men vi er heldigvis ikke alene om kunsten.

Hobro Kunstsamling blev etableret i 1975 som en selvejende institution. Igennem årene har kunstsamlingen systematisk erhvervet kunst fra ca. 30 af landets førende kunstnere – fortrinsvis fra kunstsammenslutningerne Grønningen, Koloristerne, Corner og Den Frie. Mange skulpturer er blevet opstillet i det offentlige rum og billedkunsten gør gavn i talrige institutioner. Sådan er det stadigvæk, men samlingen havde efterhånden et omfang, som nødvendiggjorde et større udstillingssted. Et museum.

I årene 2003-04 blev hele bryghuset derfor renoveret og ombygget til et egentligt kunstmuseum på i alt 1015 kvm. Bryghuset er siden 1857 blevet udvidet flere gange på den måde, at der er lagt den ene etage oven på den anden, derfor fik museet navnet Kunstetagerne. Senere er kommet magasin til i en sidefløj, ligesom der i bryggerens smukke og fredede 10 værelses lejlighed er oprettet et arkiv for moderne møbelkunst og design – Rud Thygesen Arkivet.

I august 2004 kunne borgmesteren overrække nøglerne til bryghuset til kunstsamlingen og kunstforeningen. Siden har vi udstillet sammen. Principielt har vi delt huset mellem os på den måde, at kunstforeningen fortsat disponerer over underste etage til skiftende udstillinger, men de øvrige 3 etager plus en sidefløj semipermanent huser dele af kunstsamlingen. Efter behov har både kunstsamlingen og kunstforeningen brugt hele huset til specielle udstillinger. Samarbejdet fungerer godt, måske takket være tilsigtet personsammenfald i de 2 bestyrelser.

I 2014 er det 10 år siden, det gamle bryghus blev ombygget til kunsthus, og vi er nu gået i gang med for alvor at se på fremtiden. Indtil videre vil vi bibeholde de 3 institutioner, altså Hobro Kunstsamling, Mariagerfjord Kunstforening og Rud Thygesen Arkivet som selvstændige enheder, men det organisatoriske og udstillingsmæssige samarbejde styrkes. Takket være en bevilling fra Mariagerfjord kommune kan vi fra i år ansætte en kunstfaglig medarbejder. I år og næste år på deltid og fra 2015 på fuld tid. Det bliver noget af en opgave for den nye medarbejder, som skal samarbejde udstillingsmæssigt med de 3 bestyrelser. Men nu prøver vi i et samarbejdende fællesskab.

Det er altså i de fysiske og organisatoriske rammer, Mariagerfjord Kunstforening opererer.

Lad os se på indholdet.

Hobro Kunstforening var fra starten i 1946 medlem af Sammenslutningen af Danske Kunstforeninger (stiftet i 1944) og har gennem årene haft mange fremragende vandreudstillinger herfra. I nogle år har SDK's udstillinger udgjort flertallet, så planlægningen af et års udstillinger bestod ofte i at vælge mellem de 10-15 udstillinger, som blev tilbudt. Herudover har foreningen til enhver tid selv produceret udstillinger.

Da SDK for en halv snes år siden ikke længere fik støtte fra Kulturministeriet, måtte antallet af vandreudstillinger reduceres kraftigt, og vi blev tvunget til selv at producere udstillingerne. En omstillingsproces, som blev til en positiv udvikling, men også et væsentligt merarbejde samt øgede udgifter. Det kræver meget at drive et kunstmuseum alene med frivillig arbejdskraft. Men det har vi så gjort og lært meget af.

Foreningen producerer 6 udstillinger om året udelukkende med professionelle kunstnere - bort set fra en uensureret BIE-nale (opkaldt efter brygmester Bie !) hvert andet år. Der samarbejdes med kunstsamlingen om store udstillinger, som fylder alle etagerne. Kunstnerne udvælges på baggrund af bestyrelsesmedlemmernes forslag. Der udgives katalog til alle udstillinger.

Af yngre og mere ukendte fx: Dennis Seide og Peter Max-Jakobsen

Af etablerede kunstnere: fx Poul Janus Ipsen, Pernille Kløvedal Helweg og Aka Høegh.

Af mere kendte kunstnere fx: Svend Havsteen-Mikkelsen, Peter Brandes og Günter Grass.

Sådan vil det nok i princippet være fremover, men vi ønsker i kontinuiteten at indbygge fornyelse.

I september i år er afholdt et "fremtidsseminar", hvor bestyrelsen sammen med 2 kunstnere, en tidligere museumsdirektør og den nyansatte kunstfaglige medarbejder har drøftet Kunstetagerens identitet og virksomhed.

En vigtig del af vores identitet er udstillinger med kunsthåndværk og design. Det startede egentligt ved et tilfælde. Min personlige store interesse for arkitektur og design fik mig i 2006 til at spørge dansk møbelkunsts grand old man arkitekten Rud Thygesen, om vi måtte lave en udstilling med noget af hans møbelkunst. Rud Thygesen svarede ved at give os navnene på et større antal markante danske møbelarkitekter og designere med en opfordring til at invitere disse til at udstille sammen med ham. Det blev i 2007 til en udstilling med 26 arkitekter og designere, hvis møbler, lamper og brugskunst fyldte hele huset. Vi satsede stort og inviterede direktøren for Danske Møbelproducenter lensgreven til Tranekær slot til at åbne udstillingen, som fra starten blev en succes.

Det var en satsning både økonomisk og arbejdsmæssigt, men vi lærte meget og fik blod på tanden. Bl.a. lærte vi, at sådanne udstillinger kræver professionel rådgivning og hjælp på mange områder. Vi lærte også, at sådan en hjælp kunne vi godt få. Til den første udstilling stod 3 arkitekter os bi. Og i begrænset omfang fik vi fondsmidler og anden økonomisk støtte.

To år senere arrangerede vi udstillingen "Unika keramik. Form og idé". Kunstindustriets daværende direktør var så venlig at forestå udvælgelsen af 19 fremragende keramikere fra hele landet. Og vi fik den netop fratrådte direktør for Køge Skitsesamling til at være udstillingskurator. Igen fyldte vi hele huset og igen i spændende samspil med dele af den permanente samling. Økonomien var sikret med fondsmidler, pressen god og besøgstallet højt. Blandt de besøgende var Statens Kunstfond for Kunsthåndværk og Design, som præmierede en af de udstillende keramikere. Fra udstillingen var der i øvrigt et pænt salg.

Nu følte vi, at vi havde fundet et område, som både er spændende og som profilerer kunstforeningen og dermed Kunstetagerne. Ideen i temaudstillingerne er at tage pulsen på det bedste inden for det pågældende område lige nu. Kvaliteten skal være i top og samtidig skal udstillingen repræsentere den vifte af mangfoldighed, som udfolder sig på området.

I 2010 rakte kræfterne alene til en udstilling i underetagens 2-300 kvm. Vi fik direktøren for Glasmuseet i Ebeltoft til at vælge 10 jyske glaskunstnere ud og lavede udstillingen "Den skøre kunst", som viste studio glas i både klassiske og eksperimenterende former.

Trods advarsler om, at vævekunst ikke var 'in' besluttede vi i 2011 at lave en stor væveudstilling, hvor hele huset igen skulle bruges. "I tråd med tiden. VÆV 2011" blev den hidtil mest besøgte udstilling. Kurator var en af vore fineste gobelinvævere, som på smukkeste vis fulgte op på konceptet om at vise "det bedste".¹⁸ vævere viste bredden i forskellige former og teknikker: gobelinvævning, mønstre/bindinger, gulvtæpper, Jaquarsvæv samt alternative materialer og former.. Frivillige havde tømret specielle podier, fået avancerede edb programmer til at fungere, ændret på belysningen o.s.v. Igen var Statens Kunstfonds udvalg på området på besøg og købte pænt ind, ligesom Ny Carlsbergfondet gjorde det. Til stor glæde for kunstforeningen, valget Statens Kunstfond også at præmiere Mariagerfjord Kunstforening for "Store udstillinger, hvortil kunstforeningen i alle tilfælde har entreret med professionelle kuratorer. Udstillingerne er alle glimrende formidlet, ikke mindst i kraft af velredigerede og oplysende kataloger. Alle udstillinger har været af museums kvalitet". Ud over glæden ved de 50.000 kr. var der også lidt stolthed og tro på, at vi skulle fortsætte med disse udstillinger,

Som det 5. område inden for kunsthåndværk og design valgte vi i 2013 at lave en smykkeudstilling. Igen var det den i mellemtiden pensionerede direktør for Kunstindustrimuseet, som stod os bi.

Denne gang sammen med oldermænden i Københavns Guldsmedelaug. Udstillingen fik titlen "Det Unikke Danske Smykke" med et ønske om at vise alsidigheden i dansk smykkekunst.. 21 smykke-kunstnere deltog, hver med 3 smykker - 2 nye og 1 lidt ældre for at antyde historik. En særdeles erfa-ren udstillingsarkitekt blev hyret til den i virkeligheden ret krævende opgave, det er at udstille små kunstværker. Hun designede en ganske spektakulær montre-opstilling, som i den grad fremhævede smykkerne. Igen var Statens Kunstfonds udvalg for Kunsthåndværk og Design på besøg, købte ind af 3 kunstnere og præmierede en 4.

Udstillingen er velegnet til at vises andre steder – såvel i Danmark som i udlandet. Det er et område, vi har gjort for lidt ud af, og som skal udvikles.

Arrangørerne af denne spændende konference har valgt at præsentere mit indlæg som handlende om identitet og om at finde en niche. Det har jeg så prøvet på uden at sætte kunstforeningen ind i en niche. Tvært imod er en del af vores identitet skabt fra en fremskudt position.

Erfaringerne med at dyrke et specielt område kan fint anvendes af andre kunstforeninger.

Vi har med held vist en del udstillinger med grønlandsk kunst, ligesom også færøsk kunst har været på plakaten. Vi kunne have dyrket et af de områder mere intensivt, ligesom vi kunne have dyrket videokunst, betonarkitektur, fotokunst eller ung kunst fra Berlin. Men det blev altså kunsthåndværk og design, som er blevet en del af kunstforeningens identitet.

Vi har lært, at det er nødvendigt med hjælp fra professionelle i klar erkendelse af, at vi i bestyrelsen ikke har tilstrækkelig ekspertise til at lave en udstilling af tilstrækkelig høj kvalitet. Vi har derfor benytter os af de gode kontakter, vi har. Erfaringen er, at der inden for de fleste områder er profess-ionelle, som gerne vil hjælpe med viden og yderligere kontakter, fordi de pågældende brænder for deres område og kun er glade for, at andre viser interesse for det. Mange døre åbner sig på dén måde. Man lærer af det. Kunstforeningen udvikler sig i dette utroligt spændende samspil.

For at kunne fortsætte på kvalificeret vis vil vi fremover at lave en planlægning, som rækker flere år ind i fremtiden. Det er nødvendigt for at have en linje og sammenhæng, for at kunne finansiere udstillingerne og for at kunne samarbejde med andre udstillingssteder.

Måske skal SDK til også at koordinere udstillingsvirksomhed i Danmark som supplement at lave vandrestillinger. På den måde kan kunstforeningernes bedste udstillinger sendes videre.

Og måske skulle vi på nordisk plan i højere grad se på udveksling af udstillinger.

Søren C Olesen

Konstforeningens lokale rolle

av Sørum Kunstforening (NO)

Innledning

Presentasjon av meg: Driver egen revisjonspraksis og jobber som kunstner. Har ledet Sørum Kunstforening i 1,5 år og tok kuratorutdannelsen ved Høyskolen i Telemark forrige år.

Takke for muligheten til å delta på konferansen.

Bakgrunn

Skal prate om min erfaring med å ta over som leder for en liten kunstforening med få medlemmer av eldre årgang for 1,5 år siden, og veien frem til (og er fortsatt pågående) å etablere Sørum Kunstforening som en viktig arena i lokalsamfunnet som skaper engasjement og interesse hos både utøvende kunstnere og publikum. Jeg skal fortelle om hvilke grep vi har gjort som vi mener har vært vellykket i denne sammenheng.

Sørum Kunstforening er drevet på frivillig basis og har ingen ansatte, og aktiviteten utøves av et aktivt styre. Det første jeg gjorde da jeg tok over som leder, var å finne engasjerte mennesker med ulik kompetanse til å sitte i styret sammen med meg – vi er totalt 5 personer.

Sørum kommune er en liten kommune med 16tusen innbyggere, som ligger ca 4 mil nord for Oslo. Det finnes ingen kunstgalleri i kommunen utover kunstforeningens.

Presentasjon av problemstilling

Hvordan kan kunstforeningen være en arena for å fremme kvalitativ god kunst, og hvilke hensyn og grep kan den utøvende kurator ta om målet er å skape engasjement og interesse i lokalsamfunnet?

Kunstforeningens demokratiske og ikke-kommersielle rolle gir mange muligheter for å skape engasjement og interesse slik at kunstforeningen blir en viktig arena for både utøvende kunstnere og publikum

Beskrivelse av prosjektet/ideen

Den lokale kunstforeningen kan ta mange roller avhengig av hvilket ståsted en ønsker.

Vi i Sørum Kunstforening er opptatt av at den lokale kunstforeningen skal være synlig og aktiv i lokalmiljøet, og at utstillinger som tilbys skal være preget av kvalitet. Kvalitet er viktig, både for at publikum skal oppleve at kunstforeningen har noe å tilby, og for at amatørkunstnere skal ha noe å strekke seg etter.

Samtidig ønsker vi å engasjere publikum og tilby et variert program som engasjerer, ikke minst for å opprettholde vårt livsgrunnlag som hovedsakelig er medlemskontingenten.

Kunstforeningen er også en fin arena for nye kuratorer for å praktisere kuratoroppgaven, i forhold til valg av kunstnere og kunstverk, sammenstille verk og presentere dem på en best mulig måte, samt produsere tekst om kunstner og kunstnerskapet som gjøres tilgjengelig for publikum. Dette gir god erfaring og praksis for uetablerte og nyutdannede kuratorer. Hvordan få til kvalitet i tilbudet og engasjement blant publikum? Vår erfaring er at å kombinere aktiviteter og samarbeide med andre kulturtilbydere er en måte å øke publikums engasjement på.

De siste 5 år har jeg fungert som kurator for en kollektiv kunstutstilling under Sørums Festivalen - en årlig kulturfestival i Sørums Kommune. I 2013 ble denne utstillingen lagt inn i Sørums Kunstforening. Erfaringen etter disse 6 årene, er at en slik fast utstilling har blitt en ønsket tradisjon og publikums tilstrømning øker for hvert år, og det samme har omsetningen. Kunstutstillingen er en salgsutstilling, og således også en kommersiell arena for salg av kunstverk, som er viktig for de fleste kunstnere, publikum og kunstforeningen.

I forbindelse med denne utstillingen har vi de tre siste årene arrangert en kunstkonkurranse for amatørkunstnere, der tre vinnere i hver sin kategori tilbys å stille ut sitt vinnerbidrag på den kollektive kunstutstillingen under Festivalen. Dette har medført et stort engasjement blant amatørkunstnerne, og med en jury som innehar faglig kompetanse har vi kunne opprettholde et bra kvalitetsnivå.

Kunstkonkurransen har også bidratt til at pressen har blitt interessert fordi nyhetsmomentet oppleves stort og avisoppslagene har blitt flere og større og generelt bidratt til økt oppmerksomhet lokalt om både kunstutstillingen og konkurransen som kunstforeningen arrangerer.

Vi har også valgt å vise andre kunstneriske uttrykk som en del av den kollektive kunstutstillingen under festivalen. I selve utstillingslokalet, med kunsten på plass, arrangerte vi år en intimkonsert med GisleBørgeStyveTrio for 140 publikummere. Dette ble en ubetinget suksess, og dro et nytt publikum til utstillingslokalet. I tillegg inviterte vi bla. det lokale barne- og ungdomsteateret som vist utdrag fra Musikalen Annie i utstillingslokalet, lokale artister har bidratt med sangfremføring, samt skuespiller som fremførte en kjent monolog fra et historisk spel i kommunene; SkanseSpelet. På denne måten skapte vi en arena for å vise andre kunstneriske uttrykk, og bidro samtidig til markedsføring av andre arrangementer i kommunen.

Vår erfaring er at å tilby et variert kulturtilbud på ett sted skaper også et engasjement blant et bredere lag av lokalbefolkningen, og bidrar til en økt fellesskapsfølelse, samt lokal identitet og samhørighet.

Avslutning; Hvorfor viktig i denne sammenhengen

Lokale arenaer for å vise kunst med kvalitet er viktig, det bidrar til å bygge felleskap og identitet. Det å tilby kunstneriske opplevelser i et lokalmiljø bidrar til «å få kunsten ut til folket» og medfører økt deltagelse av lokalbefolkningen, ganske enkelt fordi terskelen for å delta blir lavere når reiseveien blir kortere. Å kombinere ulike kulturtilbud engasjerer også bredere i lokalbefolkningen.

Vår erfaring med å løfte frem ukjente amatørkunstnere i en kunstutstilling av høy kvalitet skaper et stort engasjement lokalt, både hos kunstnere, publikum og pressen, som viker motiverende.

Sissel Aurland, leder Sørums Kunstforening

Den nya konstföreningen av Minibar Artist Space (SE)

Minibar Artist Space startades hösten 2011 och fungerar som ett undersökande samtidskonstprojekt med en gallerilokal i Vasastan, Stockholm som fysisk utgångspunkt. Projektet drivs som en ideell förening av konstnärerna Malin Henningsson, Sofia M. Westin och Anna Sagström. Initiativtagarna har alla en Masterexamen från Konstfack och är nu baserade och verksamma på olika platser inom den nationella och internationella konstscenen. Under de första två åren har ett trettiotal konstnärskap presenterats och marknadsförts genom olika utställningar och projekt. Konstnärer, poeter, musiker, designers och författare från Sverige, Finland, Norge, Danmark, Island och övriga Europa har genom de olika projektens utformning deltagit i många former av interdisciplinära, multinationella och interkulturella samarbeten och initiativet har vuxit fram som en välbehövd plattform, mötesplats och diskussionsforum för unga konstnärer idag. Trots projektets ringa ålder har redan den stora mängden besökare, alla samarbetspartners och utställare tillsammans hjälpt till att göra Minibar en av de viktigaste oberoende rösterna i Stockholms gallerivärld (vid årets höstöppning i augusti hade vi ca 200 besökare på plats i galleriet på Hälsingegatan).

Majoriteten av de konstnärer vi arbetar aktivt med är under 35 år och delar ofta vår vision om att utmana hierarkier i konst- och utställningsvärlden genom att fokusera på nya sätt att samarbeta och framförallt att skapa nätverk. Kollektivet är en av grundbultarna i Minibars filosofi och projektet drivs helt ickekommersiellt och utan vinstkrav där alla medel går direkt tillbaka till att utöka verksamheten för att så många som möjligt ska få ta del av och vara en del av initiativet. Minibar har varit en konstförening sedan 2012, och utan möjligheten att söka utställningsersättning till de hårt arbetande konstnärerna hade många av utställningarna inte varit möjliga att genomföra. Ett exempel är utställningen som öppnade i augusti 2012, då vi presenterade ett nyproducerat verk av konstnären Ebba Bohlin, där hon skapade en episk ljus- och ljudinstallation som helt tog över rummet och gatan till besökarnas stora förtjusning, helt utan "objekt" i rummet att sätta en prislapp på - något som hade varit omöjligt på de flesta andra kommersiella gallerier i området som hade höstöppning samma kväll. Då hade vi även en inbjuden författare, Monica Aasprong från Norge, som bidrog med en nyproducerad text specifikt för projektet vilken besökarna utan kostnad kunde ta med sig hem i form av en trycksak samt även ta del av på vår hemsida.

En av våra viktigaste uppgifter har sedan starten varit att hitta nya sätt att presentera och distribuera ung svensk samtidskonst för en större publik i Europa och världen, och på samma gång presentera nya intressanta svenska och internationella konstnärskap i Stockholm. Genom att kombinera en stark lokal närvaro med ett internationellt program arbetar vi för att luckra upp cementerade gränser mellan nationer, konstformer, ekonomiska strukturer och konstkonsumenter, och istället verka för ett mer lukrativt arbetsklimat för unga svenska konstnärer i synnerhet och branschen i allmänhet. Konstnärlig kvalitet borde inte dömas efter ekonomiska resurser, och vi som driver Minibar arbetar hårt för att skapa en seriös verksamhet med stark integritet som ger de presenterade projekten och individuella konstnärskap samma möjligheter att vara lika betydelsefulla och tongivande som de projekt som presenteras av etablerade institutioner med stora budgetar.

Hur kan man som ung konstnär bibehålla integritet och makt över sitt konstnärskap samtidigt som man får möjlighet att presentera det för en stor publik, och hur kan man som oetablerad konstnär

marknadsföra sitt konstnärskap i övriga Europa och på den internationella konstscenen? Som unga kvinnliga konstnärer känns detta som en extra relevant fråga för oss. Vi anser att det är av stor vikt att vi hjälper till att skapa starka multinationella och interkulturella nätverk mellan konstnärer i olika länder i liknande positioner.

Att bjuda in samarbetspartners till galleriet i Stockholm från så skilda länder som Island, Storbritannien, Ryssland och USA, blandat med svenska lokala konstnärer, är ett sätt. Att aktivt använda internet som en distributions- och marknadsföringskanal är ett annat. Det som framförallt genomsyrar Minibars verksamhet är nödvändigheten i att tänka nytt och utanför ramarna, speciellt när projektet har extremt limiterade ekonomiska resurser. Detta är något som också syns i hur vi fungerar som konstförening och vad vi anser att framtidens konstförening kan ha för roll och funktion.

Under 2014 kommer Minibar presentera flera unga svenska konstnärskap inte bara i lokalen på Hälsingegatan i Stockholm utan även utanför Sveriges gränser, samt föra samtal om vad som händer på den unga svenska konstscenen och vad det är som driver Minibar projektet framåt. Detta för att på ett långsiktigt vis fundera kring möjliga intereuropeiska distributionskanaler och samverkande icke-kommersiella ekonomiska system. (Ett tema som vi började behandla redan under våren med den brittiska konstnären Amy Stephens uppskattade föreläsning på Konstfack, anordnad av Minibar och öppen för allmänheten.)

De tre ansvariga för Minibars program är alla kvinnor mellan 28 och 32 år. Initiativtagarna är väl medvetna om den segregerade och hierarkiska situationen inom många konstitutioner och ser Minibar som en viktig aktör i arbetet med att balansera (och diskutera) den skeva maktfördelning som finns. Majoriteten av de konstnärer projektet samarbetat med hittills har varit kvinnor och i framtiden arbetar vi målmedvetet med att också stärka detta. Då Minibar även lägger fokus vid att vara ett oberoende och icke-kommersiellt initiativ är initiativtagarna väl medvetna om ekonomiska strukturer. Programmet som presenteras är alltid helt gratis, både materialet som produceras i samband med utställningar (texter, trycksaker osv.) och det material som distribueras via hemsidan. Grundarna av projektet är alla tre födda och uppväxta i mindre orter utanför Stockholm, vilket ger en lyhördhet och känsla för kultur utanför innerstan eller andra stora europeiska städer, samt har en grundläggande lyhördhet inför klasstrukturer och utanförskap.

En av Minibars många framtidsvisioner är att som konstförening och konstnärskivet projektrum inspirera och uppmuntra till skapandet av liknande initiativ. Alla som någon gång avslutat en konstnärlig utbildning känner till den utsatthet och osäkerhet man som nyutexaminerad befinner sig i och det stora behovet av en kontext och en mötesplats. Om man ser till antalet ökande utställningsförfrågningar och besökare som Minibar konstant får, är det uppenbart att det behövs fler liknande initiativ som kan fungera både som språngbräda, distributionskanal, utbildningsplattform samt som ett forum för diskussion, och vi tror att framtidens konstförening kan ha just den rollen.

Sofia M. Westin, Minibar

Konstföreningens betydelse för konstlivet i Värmland av Sveriges Konstföreningar distrikt Värmland (SE)

I slutet av 40-talet bildades många konstföreningar i Sverige och övriga Norden. Värmland låg väl framme i denna utveckling. När gränserna öppnades efter andra världskriget var intresset stort och uppdämt för den moderna europeiska bildkonsten. Längtan efter nya intryck bottnade också i yttrandefrihet och demokratiska rättigheter. Något som alltjämt är och ska vara grunden för fritt konstnärligt skapande. Det ska också ses som en demokratisk rättighet att visa och ställa ut bildkonst och konsthantverk för allmänheten. Medborgarna har därigenom möjlighet att ta del av en mångfald uttryckssätt, tolkningar, nya tankar och idéer. Att skapa ändamålsenliga lokaler för visning av bildkonst kan jämföras med det självklara att film- teater- och danskonst samt litteratur har tillgång till väl anpassade offentliga rum.

I Värmland finns 16 kommuner, varav 3 har kommunala konstmuséer (Arvika, Karlstad, Kristinehamn). 14 allmänna konstföreningar är relativt jämnt utspridda i hela regionen. 12 föreningar disponerar "egen" utställningslokal i respektive kommun. 9 lokaler ligger centralt i en tätort, som också är centralort för kommunen. 4 ligger i utkanten av tätorten. Konsthallens storlek varierar från 80 till 250 kvm och takhöjden från 2,3–6 m. Förutsättningarna för att visa konst för allmänheten varierar således kraftigt. Detta gäller även antalet utställningar per förening och år. Ett stort ansvar vilar på varje förening att spegla vår samtidskonst med en mångfald uttryckssätt, material och tekniker.

Arvika Konstförening

Arvika konsthall kom till 1973 genom samarbete mellan Arvika kommun, Arvika konstföreningar och konstnärerna. Konstföreningens lokaler är inrymda i en centralt belägen kulturminnesmärkt f.d. bankbyggnad i jugendstil från 1903. Det största rummet har fem höga fönster som ger ett mycket bra dagsljus. Det andra rummet intill har mindre fönster och är beroende av konstljus. I angränsande lokaler finns Bildskolan Pilen där barn och ungdom ges tillfälle till konstnärligt skapande. Även Konstnärernas Kollektivverkstad med utrustning för grafikarbete har utrymmen här. Konstföreningen arrangerar 10 utställningar per år i 3-veckors perioder. En sommarutställning pågår i 8 veckor. Tack vare det centrala läget kan skolelever komma till utställningarna med bildlärare. Arvikabor och ett stort antal turister har också lätt att nå konsthallen i närheten av stadens torg. Konstföreningen visar växelvis bildkonst och konsthantverk oftast med 2-3 utställare.

Närheten till Norge resulterar varje år i minst en utställning med bildkonst eller konsthantverk därifrån. Flera konstföreningar i Värmland bör kunna inspireras till kontakter med norska konstnärer. Ett av rummen har en flygel och passar bra för konserter. En välkänd lokal jazzgrupp spelar här varje år. Även dansföreställningar skulle här kunna arrangeras i samarbete med t.ex. Dans i Värmland. Eftersom konsthallen ligger i Arvika centrum på gångavstånd till grundskola och gymnasium kan visningar för skolgrupper äga rum under ordinarie undervisningstid. Arvika kf. har bra möjligheter till detta med två bildlärare i styrelsen.

Nedre Fryksdals Konstförening i Sunne

Utanför Sunne centrum ligger Sundbergs Gård som på 90-talet omvandlat sin ladugård till ett kulturhus med kafé. Nedre Fryksdals Konstförening använder en del av ett f.d. kostall för vår- och höstsa-

long. Konsthallen är 10x12 m med nya spotlights. Fem fönster kan täckas med skivor för att öka väggytan. Ytterligare en f.d. stalldel finns att tillgå för större utställningar och fester. Här finns också en flygel som används vid konserter. Enskilda konstnärer kan hyra lokalerna av en stiftelse under hela året. Det innebär att Sundsbergs Gård har ca 12 utställningar per år. Alldeles intill ligger Hotell Selma Lagerlöf och ett kort stycke bort ett av Sveriges största SPA-hotell. Sunne ligger mitt i Värmland och är en mycket attraktiv turistort även för norrmän med bl.a. en stor populär husvagnspark och stugby på nära gångavstånd från Sundsbergs Gård. Möjlighet att ställa ut och se bildkonst och konsthantverk med god kvalitet i denna byggnad och köping är av stor betydelse för alla besökare och konstnärer. Den omvandlade f.d. ladugården är lätt tillgänglig för handikappade utan trappor i bottenplanet. I byggnaden finns också en textilkammare och tandläkarmuseum samt på området ett gårds- och skogsmuseum.

Norra Värmlands Konstförening i Torsby

I ett stort f.d. höloft i "Prostgårdslagårn" i Torsby inryms en konst- och musikhall. Dagtid infaller ett vackert dagsljus genom sex takfönster och tre spröjsade gavelfönster. Ombyggnaden skedde på kommunalt initiativ på 60-talet. Resultatet har blivit ett tvåvånings kulturhus i vitputsad sten med hiss och wc även för handikappade. Huset hyrs ut till möten och föreningar. Nya väggar och spotlights i konsthallen har förbättrat exponeringen av konstverk. Hallen är luftig med 6 m. takhöjd till nock. Här finns också en flygel som används vid konserter arrangerade av Torsby Kammarmusikförening. Lokalen kan också användas för dansföreställningar. Som tätorten Torsbys enda ändamålsenliga utställningslokal är det viktigt att här ställa ut all slags bildkonst och konsthantverk med hög kvalitet för studium av allmänheten och inte minst skolelever. Hittills sker detta två gånger per år i Norra Värmlands Konstförenings regi. Det är önskvärt att utställningsperioderna blir fler.

Hagfors Konstförening

I Hagfors stadshus källarplan har Hagfors konstförening sin konsthall på 9 x 9 m. Denna hyrs av kommunen för tre utställningar per år. Konsthallen har nyligen blivit 45 kvm mindre p.g.av stort behov av sammanträdesrum i ett trångbott stadshus. Hallen har egen ingång 1 trappa ner med hiss vardagar från stadshusentrén. Konstföreningen arrangerar vår- höst- och vintersalong i 2-veckors perioder. Det vanligaste är gruppställningar med teman med bildkonst under vår och höst samt konsthantverk på vintersalongen. Under årens lopp har teman varit t.ex. "Musik och dans i konsten", "Mat i konsten", "Vatten i alla former och färger", "Land och stad i konsten", "Från slätt till fjäll", "Människan i konsten", "Konst från fyra världsdelar", "Blomsterprakt", "Hus och hem i konsten", Grafisk konst i Värmland", "Djur i konsten", "Växtverk i konsten". Hösten 2013 valdes temat "Skogen i konsten". Strax före denna utställning debatterades livligt klimatförändringarna, utsläppsmålen och skogens betydelse på vår planet. Detta föranledde konstföreningen att exponera ett urval ledar- och debattartiklar som en del av utställningen. Konsthallen i stadshuset är den enda ändamålsenliga i Hagfors kommun och med närhet till Hagfors nybyggda storskola för alla stadier. Varje utställning visas för skolelever, föreningar, kommunpersonal mfl. Det är önskvärt att utöka antalet visningar även för företag. Föreningen arrangerar regelbundet konstresor inom Norden och övriga Europa.

Kulturföreningen Kulörta Lyktor i Filipstad

I en 2-vånings f.d. kvarnbyggnad i sten från 1807 ryms Kulturföreningen Kulörta Lyktors två verksamheter: konstgalleri och Ferlinmuseet. Mycket tack vare stadens store kulturpersonlighet skalden Nils Ferlin kan föreningen också driva ett galleri med 11 utställningar per år. Här luktar fortfarande mjöl och lokalerna är mycket rustika med synliga träbjälkar och grovt trägol. I bottenplanet ligger galleriet med ett fåtal små fönster, skärmväggar och huvudsakligen spotlightbelysning. Byggnaden ligger mitt i en välbevarad trähusbebyggelse från 1800-talet som bidrar till besöksintresset. Föreningen speglar växelvisdet lokala konstlivet med konstnärskap från övriga landet. Ett privat konstgalleri i närheten hjälper också till att öka antalet besökande. Föreningens mål är att utveckla Museet Kvarnen till att bli ett levande kulturcentrum i Filipstad.

Föreningen Konst i Karlstad

I centrala Karlstad ryms Föreningen Konst i Karlstad i en affärslokal med två större rum med högt i tak och bra dagsljus genom stora skyltfönster i söder. I 11 konstutställningar per år visas bildkonst från hela landet. Förhandsvisningar för medlemmarna arrangeras. Detta är en viktig aktivitet för föreningen för trivsel och kontakter. Galleriet är också samlingslokal för Konststrunda i Karlstad under en helg i oktober månad med ett 20-tal deltagare. (Forts. följer)

Sammanfattning med möjlig utveckling för framtiden

(Forts. följer. Till detta stycke bilägges också 23 samtalspunkter för möten med styrelser)

Stefan Norén, distriktsordförande Sveriges Konstföreningar Värmland

